

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಕಲನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ

9 ನೆಯ ತರಗತಿ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ

ಸಮಯ : 03-15 ಗಂಟೆಗಳು

ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಪರ್ಯಾಯ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

6 * 1 = 6

- ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢನಾಮಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾದ ಪದವಿದು;
(ಎ) ಮಕ್ಕಳು (ಬಿ) ಧಾರವಾಡ
(ಸಿ) ವಿಜ್ಞಾನಿ (ಡಿ) ಜಾಣ
- ದೇವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಲಿ. - ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ 'ಮಾಡಲಿ' ಪದವು ಈ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ;
(ಎ) ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ (ಬಿ) ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ
(ಸಿ) ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ (ಡಿ) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ
- 'ಹುಲಿದೊಗಲು' ಪದವು ಈ ಸಂಧಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ;
(ಎ) ಲೋಪ (ಬಿ) ಆಗಮ
(ಸಿ) ಆದೇಶ (ಡಿ) ಜಶ್ವ
- ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. - ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ 'ಹೋಗುತ್ತಾರೆ' ಪದವು ಈ ಕಾಲರೂಪ ಕ್ರಿಯಾಪದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ;
(ಎ) ಭೂತಕಾಲ (ಬಿ) ವರ್ತಮಾನಕಾಲ
(ಸಿ) ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ (ಡಿ) ಭೂತನ್ಯೂನಕಾಲ
- 'ನಳಿನನಾಭ' ಪದವು ಈ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ;
(ಎ) ಬಹುವ್ರೀಹಿ (ಬಿ) ಕರ್ಮಧಾರಯ
(ಸಿ) ತತ್ಪುರುಷ (ಡಿ) ದ್ವಂದ್ವ
- ಕಂದಪದ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಮಾತೃಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ;
(ಎ) 32 (ಬಿ) 12
(ಸಿ) 20 (ಡಿ) 64

II. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಸಂಬಂಧಿ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

4 * 1 = 4

- ಓದು : ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತು :: ಮಲಗು : _____
- ಚರು : ಹವಿಸ್ಸು : ವ್ರಜ :: _____
- ಯುಗ : ಜುಗ :: ಭೂಮಿ : _____
- ಉನ್ನತೋನ್ನತ : ದ್ವಿರುಕ್ತಿ :: ನಡೆನುಡಿ : _____

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

7 * 1 = 7

- ಬನದಮ್ಮನ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನ ಎಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸೇರಿದ್ದರು?
- ಜಯಪುರದ ಪೂರ್ವದ ರಾಜಧಾನಿ ಯಾವುದು?
- ಯಾರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸುವುದು ರಾಜದೋಷ ಎಂದು ರಾಮನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ?
- ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರ ಜನ್ಮ ದಿನವನ್ನು ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?
- ಮುದ್ದು ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಜೋಡಿ ಎಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿದ್ದವು?
- ಪರಶುರಾಮರಿಂದ ಶರವನ್ನು ಪಡೆದವರು ಯಾರು?
- ಚೆನ್ನಭೈರಾದೇವಿಗೆ ಉದ್ಘಟನದಿಂದ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದವನು ಯಾರು?

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು / ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

10 * 2 = 20

- ತಲಕಾಡಿನ ಲೂಟಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ನಿಲುವೇನು?
- ಶಾಂತಲೆಯು ನೀಡಿದ ತೀರ್ಪೇನು?

20. 'ರಾಮರಾಜ್ಯ' ಪಾಠದ ಪ್ರಕಾರ ದೂತನು ಹೇಗಿರಬೇಕು?
21. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅವರು ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರ ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದರು?
22. ಭೀಷ್ಮನು ಕ್ರೋಧಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವೇನು?
23. ಕೃಷ್ಣನ ಕ್ರೋಧಕ್ಕೆ ಭೀಷ್ಮನು ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದನು?
24. ಪುಟ್ಟಹಕ್ಕಿ ಜಗದಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹಾರುತ್ತದೆ? ಅದಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಭಯವಿದೆ?
25. ಶಬಲೆಯು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು?
26. ಬೇರೆಬೇರೆ ಭಾಷಿಕರು ತನ್ನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಗಳಬೇಕೆಂದು ಕವಿ ಬಯಸುವನು?
27. ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಓಲಗ ಮಂಟಪವನ್ನೇರಿದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ.

V. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

2 * 3 = 6

28. ಸಾ. ಶಿ. ಮರುಳಯ್ಯ
29. ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಚ್ಚಣ್ಣ ರೈ

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣ ವಿಭಾಗಿಸಿ, ಭಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

1 * 3 = 3

30. ಗುರುವಿಂದು ಬೆಸಸೆ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ
ಬರುತಿರೆ ಪಿಡಿತಂದರಮ್ಮ ನಾ ದೆಸೆಗೆ ಭಯಂ ।

VII. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಲಕ್ಷಣ ಬರೆದು, ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿರಿ.

1 * 3 = 3

31. ಗೀಜಗನಗೂಡುಗಳು ತೊಟ್ಟಿಲಿನಂತೆ ತೂಗಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಗಾದೆಯ ಮಹತ್ವದೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1 * 3 = 3

32. ತುಂಬಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕುವುದಿಲ್ಲ
ಅಥವಾ
ಹಿತ್ತಲ ಗಿಡ ಮದ್ದಲ್ಲ

IX. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

6 * 3 = 18

33. "ಚಾವಡಿಗೆ ನಕ್ಷತ್ರಲೋಕದ ಸೊಬಗನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ."
34. "ಮಾನವತೆಯೇ ವಿಶ್ವ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗ"
35. "ಸಾವಿರ ಮೂರ್ಖರಿಗಿಂತಲೂ ಒಬ್ಬ ಪಂಡಿತ ಲೇಸು."
36. "ಮೋಹ ಮುಸುಕಿದ ಬುದ್ಧಿ ಸರ್ವನಾಶದ ಸಿದ್ಧಿ"
37. "ತೃಣವ ಮುರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಯು ಬೇಕೆ"
38. "ಬಲಿಯನಿತ್ತೊಡೆ ಮುನಿವೆಂ"

X. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1 * 4 = 4

39. ನವಭಾವ _____
_____
_____
_____ ಧ್ವನಿಯೇರಬೇಕು
ಅಥವಾ
ಉನ್ನತೋನ್ನತ _____
_____
_____ ಬೆನ್ನಟ್ಟಬೇಕು.

40. ಕುರುಡು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ವಿವೇಕ
ಬಲೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದ ಪಾರಿವಾಳ ಹಿಂಡು
ಹಸಿದ ಬೇಡನು ನಡೆದ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ||
ಮೋಹ ಮುಸುಕಿದ ಬುದ್ಧಿ ಸರ್ವನಾಶದ ಸಿದ್ಧಿ
ವ್ಯಾಮೋಹವನು ತೊರೆದು ಬಾಳಬೇಕು
ಏನು ಬಂದರು ಕೂಡ ತಾಳಬೇಕು ||

XII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

2 * 4 = 8

41. ಅಂಬೇರ ಬೆಟ್ಟದ ಮೂರು ಅಂತಸ್ತಿನ ಅರಮನೆಯ ಒಳಾಂಗಣ ಚೆಲುವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಅಥವಾ

ಜಂತ್ರಮಂತ್ರದ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

42. ಮಾರಿದತ್ತ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಅಥವಾ

ಅಭಯರುಚಿ ಮತ್ತು ಮಾರಿದತ್ತರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವಿರಿ? ಏಕೆ?

XIII. ಕೆಳಗಿನ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಂಡು, ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

1 * 4 = 4 (2+2)

43. ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ, ಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಅಸಿ, ಮಸಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಅಸಿ ಎಂದರೆ ಯುದ್ಧ; ಯುದ್ಧ ಎಂದರೆ ಸೈನಿಕರು; ಸೈನಿಕ ಬಲ ಇದ್ದಾಗ ದೇಶದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಾಧ್ಯ. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಮಸಿ. ಮಸಿ ಎಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ; 'ಪೆನ್ನು ಖಡ್ಗಕ್ಕಿಂತ ಹರಿತ' ಎನ್ನುವ ಗಾದೆ ಇದೆ.

ಅಸಿ, ಮಸಿಗಿಂತ ಮಹತ್ತ್ವದ್ದು ಕೃಷಿ. ಕೃಷಿಕ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಬೆನ್ನೆಲುಬು. "ಒಕ್ಕಲಿಗ ಒಕ್ಕದಿರೆ; ಜಗವೆಲ್ಲ ಬಿಕ್ಕುವುದು" ಎನ್ನುವ ಮಾತಿದೆ. ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಬರೀ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯಿಂದ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ನಾವು ಯಾವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದಲೂ ಟೊಮೊಟೊ ತಯಾರಿಸಲು, ಅಕ್ಕಿ ಪಡೆಯಲು, ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಭೂಮಿಯೇ ಬೇಕು. ರೈತನ ಬೆವರು ಭೂಮಿಗೆ ಸುರಿಯಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಸರ್ವಜ್ಞನು "ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಮೇಲು; ಮೇಟಿಯಿಂದ ರಾಟೆ ನಡೆದುದಲ್ಲದೆ ದೇಶದಾಟವೆ ಕೆಡಗುಂ" ಎಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆ ಅಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯವೇ ಮೇಲು. ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ಆಟವೇ ನಡೆಯದು. ಆದರೆ ಇಂದು ಕೃಷಿಕರ ಗತಿ ಏನಾಗಿದೆ? ಅವನು ಒಂದೆಡೆ ನಿಸರ್ಗದ ಜೊತೆ ಸೆಣಸಬೇಕು. ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮಬೀಜ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿ ಬರಡಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ರೋಗಗಳು ತಗುಲಿ ಬೇಸಾಯವೇ ಬೇಡ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ತಾನು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಗದೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧವೂ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ರೈತರು ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳಾಗದೆ ಆಶಾವಾದಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಇಂದು ಕೃಷಿಕರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾವುವು?

ಬ) ಸರ್ವಜ್ಞನು "ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಮೇಲು" ಎನ್ನಲು ಕಾರಣವೇನು?

XIV. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

1 * 5 = 5

44. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಂಪಾಪುರದ ನಿವಾಸಿ 'ಪೂರ್ಣ' ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು, ಮೈಸೂರಿನ 'ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಮೃಗಾಲಯ'ದ ಭೇಟಿಯ ಸಮಯವನ್ನು ಕೋರಿ ಮೃಗಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಅಥವಾ

ನಿಮ್ಮನ್ನು ರಾಯಚೂರಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ 'ರಜನಿ' ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು, 'ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಗತಿ'ಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬಳ್ಳಾರಿಯ ನಿವಾಸಿಯಾದ 'ರತ್ನಮ್ಮ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ತಾಯಿಯವರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

XV. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹದಿನೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. 1 * 5 = 5

45. ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ

ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಮಹತ್ವ

----- 0 -----

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಕಲನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ

9 ನೆಯ ತರಗತಿ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸೂಚಿ (ಮಾದರಿ ಉತ್ತರ)

ಸಮಯ : 3.15 ಗಂಟೆಗಳು

ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100

I. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಪರ್ಯಾಯ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

6 * 1 = 6

(ಕ್ರಮಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ)

- ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢನಾಮಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾದ ಪದವಿದು;
(ಎ) ಮಕ್ಕಳು (ಬಿ) ಧಾರವಾಡ
(ಸಿ) ವಿಜ್ಞಾನಿ (ಡಿ) ಜಾಣ
ಉತ್ತರ : (ಎ) ಮಕ್ಕಳು
- ದೇವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಲಿ. - ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ 'ಮಾಡಲಿ' ಪದವು ಈ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ;
(ಎ) ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ (ಬಿ) ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ
(ಸಿ) ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಕ (ಡಿ) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ
ಉತ್ತರ : (ಬಿ) ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ
- 'ಹುಲಿದೊಗಲು' ಪದವು ಈ ಸಂಧಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ;
(ಎ) ಲೋಪ (ಬಿ) ಆಗಮ
(ಸಿ) ಆದೇಶ (ಡಿ) ಜಶ್ವ
ಉತ್ತರ : (ಸಿ) ಆದೇಶ
- ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. - ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ 'ಹೋಗುತ್ತಾರೆ' ಪದವು ಈ ಕಾಲರೂಪ ಕ್ರಿಯಾಪದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ;
(ಎ) ಭೂತಕಾಲ (ಬಿ) ವರ್ತಮಾನಕಾಲ
(ಸಿ) ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ (ಡಿ) ಭೂತನ್ಯೂನಕಾಲ
ಉತ್ತರ : (ಬಿ) ವರ್ತಮಾನಕಾಲ
- 'ನಳಿನನಾಭ' ಪದವು ಈ ಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ;
(ಎ) ಬಹುವ್ರೀಹಿ (ಬಿ) ಕರ್ಮಧಾರಯ
(ಸಿ) ತತ್ಪುರುಷ (ಡಿ) ದ್ವಂದ್ವ
ಉತ್ತರ : (ಎ) ಬಹುವ್ರೀಹಿ
- ಕಂದಪದ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಮಾತೃಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ;
(ಎ) 32 (ಬಿ) 12
(ಸಿ) 20 (ಡಿ) 64
ಉತ್ತರ : (ಡಿ) 64

II. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಸಂಬಂಧಿ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

4 * 1 = 4

(ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 1 ಅಂಕ)

- ಓದು : ಸಕರ್ಮಕ ಧಾತು :: ಮಲಗು : ಅಕರ್ಮಕ ಧಾತು
- ಚರು : ಹವಿಸ್ಸು : ವ್ರಜ :: ಸಮೂಹ
- ಯುಗ : ಜುಗ :: ಭೂಮಿ : ಬುವಿ
- ಉನ್ನತೋನ್ನತ : ದ್ವಿರುಕ್ತಿ :: ನಡೆನುಡಿ : ಚೋಡುನುಡಿ

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

7 * 1 = 7

(ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಂಕ)

- ಬನದಮ್ಮನ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನ ಎಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸೇರಿದ್ದರು?
ಬನದಮ್ಮನ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಊರಿನ ಬನಶಂಕರಿ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂಭಾಗದ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸೇರಿದ್ದರು.

12. ಜಯಪುರದ ಪೂರ್ವದ ರಾಜಧಾನಿ ಯಾವುದು?

ಜಯಪುರದ ಪೂರ್ವದ ರಾಜಧಾನಿ ಅಂಬೇರ.

13. ಯಾರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸುವುದು ರಾಜದೋಷ ಎಂದು ರಾಮನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ?

ಅನುಭವವಿಲ್ಲದ ಅವಿವೇಕಿಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸುವುದು ರಾಜದೋಷ ಎಂದು ರಾಮನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

14. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರ ಜನ್ಮ ದಿನವನ್ನು ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರ ಜನ್ಮ ದಿನವನ್ನು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನಾಚರಣೆ' ಎಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

15. ಮುದ್ದು ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಜೋಡಿ ಎಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿದ್ದವು?

ಮುದ್ದು ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಜೋಡಿ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮರದ ಪೊಟರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿದ್ದವು.

16. ಪರಶುರಾಮರಿಂದ ಶರವನ್ನು ಪಡೆದವರು ಯಾರು?

ಪರಶುರಾಮರಿಂದ ಶರವನ್ನು ಪಡೆದವರು ಭೀಷ್ಮರು.

17. ಚಿನ್ನಭೈರಾದೇವಿಗೆ ಉದ್ಘಟಿತನಿಂದ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದವನು ಯಾರು?

ಚಿನ್ನಭೈರಾದೇವಿಗೆ ಉದ್ಘಟಿತನಿಂದ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದವನು ಗೋವೆಯ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಗರ್ವನರ್ ಲಾಯಿಸ್ ಅಟಾಯಿಡೆ.

IV. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು / ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

10 * 2 = 20

(ಉತ್ತರದ ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಎರಡು ಅಂಕಗಳು)

18. ತಲಕಾಡಿನ ಲೂಟಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ನಿಲುವೇನು?

ಹಲವು ಸೈನಿಕರು ತಲಕಾಡನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ದೊರೆ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು "ಕೆಚ್ಚಿದೆಯ ಕಟ್ಟಾಳುಗಳೇ, ಇದು ನಮ್ಮ ವಿಜಯದ ದಿನವೆಂದು ತಿಳಿದು ಮೈಮರೆಯಬಾರದು. ಇದು ನಮ್ಮ ಸತ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಮಯವೂ ಹೌದು. ಸೆರೆ ಸಿಕ್ಕ ಸೈನಿಕರ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಸುವುದು ಯೋಧ ಧರ್ಮ ಅಲ್ಲ; ಸೋತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುವುದು ಯುದ್ಧ ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಆ ಕಾರಣ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ತಲಕಾಡಿನವರನ್ನು ತಮ್ಮವರೆಂದೇ ತಿಳಿದು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರ ಮನೋಭೀತಿಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ, ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ, ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗೋಣ" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

19. ಶಾಂತಲೆಯು ನೀಡಿದ ತೀರ್ಪೇನು?

"ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹೊನ್ನು ದೈವದ ದುಡ್ಡು, ಇದು ದೇವಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಬೇಕಾದದ್ದು ಧರ್ಮ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಕಲಾದೇಗುಲವು ದ್ವಾರಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು. ಅವಳಿ ದೇವಾಲಯಗಳ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ ಹೊಯ್ಸಳರ ಶೈಲಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಬೇಕು. ವೇಲಾಪುರಿಯ ಚಿನ್ನಕೇಶವ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಲಾಲಿತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ದ್ವಾರಸಮುದ್ರದ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ಭವ್ಯತೆ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅಂತಹ ಒಂದು ಕಲಾಪೂರ್ಣ ದೇವಾಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಹೊನ್ನು ವಿನಿಯೋಗವಾಗಲಿ" ಎಂಬುದು ಶಾಂತಲೆಯ ತೀರ್ಪಾಗಿತ್ತು.

20. 'ರಾಮರಾಜ್ಯ' ಪಾಠದ ಪ್ರಕಾರ ದೂತನು ಹೇಗಿರಬೇಕು?

'ರಾಮರಾಜ್ಯ' ಪಾಠದಲ್ಲಿ "ದೂತನು ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ವಿದ್ವಾಂಸನಾಗಿರಬೇಕು. ದೂತನು ಕಾರ್ಯಸಮರ್ಥನೂ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಯೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ರಾಜನು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ಸಂದೇಶವನ್ನಷ್ಟೇ ತಿಳಿಸುವ ಸತ್ಯವಂತನಾಗಿರಬೇಕು. ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಸ್ತುಗಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲ ನಿಷ್ಣಾತನಾಗಿರಬೇಕು. ದೂತನಾದವನು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು" ಎಂದು ರಾಮನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

21. ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅವರು ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರ ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದರು?

ರಷ್ಯಾ ದೇಶದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಅವರು ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರ ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ "ನೀವೊಬ್ಬರೇ ನನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಕಂಡು ವರ್ತಿಸಿದವರು. ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಿರಿ. ನನಗೆ ಇದು ದುಃಖ ನೀಡಿದೆ. ನೀವು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬಾಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನಾಸೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬಾಳುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ "ಅಶೋಕನು ಕಳಿಂಗ ಯುದ್ಧದ ಅನಂತರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮನುಷ್ಯನಾದಂತೆ ಆಗುವಿರಿ" ಎಂದು ತಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಭೇಟಿಯಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡರು.

22. ಭೀಷ್ಮನು ಕ್ರೋಧಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಭೀಷ್ಮನು "ಭಲೆ! ಭಲೇ ಅರ್ಜುನ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಸಕಲ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸಾರಥಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಸೋಲು ಉಂಟಾಗದಂತೆ ರಥವನ್ನು ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದರಿಂದ ಭೀಷ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಜುನನೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಗೆಲ್ಲುವುದು ಕಠಿಣವಾಗಿ, ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನು ಆಯಾಸಗೊಂಡನು. ಆಗ ಭೀಷ್ಮನು ಕೋಪಗೊಂಡು "ಸಾರಥಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಗೆಲ್ಲುವೆನು" ಎಂದು ಕ್ರೋಧಗೊಂಡನು.

23. ಕೃಷ್ಣನ ಕ್ರೋಧಕ್ಕೆ ಭೀಷ್ಮನು ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದನು?

ಕೃಷ್ಣನ ಕ್ರೋಧಕ್ಕೆ ಭೀಷ್ಮನು ಹೆದರಿ ರಥದಿಂದ ಇಳಿದು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ "ಕಷ್ಟಗಳೆಂಬ ಕಾಡಿಗೆ ಕಾಡಿಚ್ಚಿನಂತಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀವರ, ಮುಕುಂದ, ಮುರಾರಿ ಜಯವಾಗಲಿ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ನಂತರ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಎದ್ದು, ಕೃಷ್ಣನ ಮೃದುವಾದ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು, "ನನ್ನ ಕಂಠವನ್ನು ಇರಿಯಲು ಚಕ್ರವನ್ನು ನಿನ್ನ ಚಿನ್ಮಯವಾದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುವೆಯಾ? ಚೆನ್ನಾಯಿತು" ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದನು.

24. ಪುಟ್ಟಹಕ್ಕಿ ಜಗದಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹಾರುತ್ತದೆ? ಅದಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಭಯವಿದೆ?

ಪುಟ್ಟಹಕ್ಕಿಯು ಜಗದಂಗಳದಲ್ಲಿ ಆ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಈ ಮೂಲೆಗೆ ಸದಾ ಹಾರುತ್ತದೆ. ಪುಟ್ಟಹಕ್ಕಿಗೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಭುಜಂಗನ ಹಾಗೂ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಗಿಡುಗನ ಭಯವಿದೆ.

25. ಶಬಲೆಯು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು?

ಶಬಲೆಯು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಎರಡು ಉದ್ದೇಶಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ : ಒಂದು ಚೆನ್ನಭೈರಾದೇವಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ರೋಚಾರಿಯೋನನ್ನು ಪೋರ್ಚುಗಲಿಗೆ ಒಯ್ದು, ದಂಡನೆಯನ್ನು ನೀಡಲು. ಇನ್ನೊಂದು ಚೆನ್ನಭೈರಾದೇವಿಯು ಮತಾಂತರಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವ ಮಿಶನರಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ, ಗೋವೆಗೆ ಒಯ್ಯಲು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು.

26. ಕವಿ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯು ಬೇರೆಬೇರೆ ಭಾಷಿಕರು ತನ್ನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಗಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವನು?

ಕವಿ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯು “ಕನ್ನಡಿಗರು ‘ಅಯ್ಯಾ ನಿನ್ನ ಕೃತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ’ ಎನ್ನಬೇಕು. ತೆಲುಗರು ‘ರಯ್ಯಾ ಮಂಚಿದಿ’ ಎಂದೆನ್ನಬೇಕು. ತುಳುವರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ‘ಅಯ್ಯಾ ಎಂಚ ಪೋರ್ಲಾಂಡ್’ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಬೇರೆಬೇರೆ ಭಾಷಿಕರು ತನ್ನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕು” ಎಂದು ಬಯಸುವನು.

27. ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಓಲಗ ಮಂಟಪವನ್ನೇರಿದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ.

“ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಒಂದು ದಿನ ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು, ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ, ದೇವರ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದನು. ನಂತರ ಸಭಾಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ರತ್ನಖಚಿತ ಚೆನ್ನದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಏರಿ ಕುಳಿತು ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದ್ದನು” ಎಂದು ಕವಿ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯು ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಓಲಗ ಮಂಟಪವನ್ನೇರಿದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ.

V. ಕೆಳಗಿನ ಕವಿ / ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸ್ಥಳ, ಕಾಲ, ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

2 * 3 = 6

ಸ್ಥಳ, ಕಾಲ ಕೃತಿ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಭಾಷಾ ಶೈಲಿ ಒಟ್ಟು	1 ಅಂಕ 1 ಅಂಕ 1 ಅಂಕ 3 ಅಂಕಗಳು
---	-------------------------------------

28. ಸಾ. ಶಿ. ಮರುಳಯ್ಯ

ಶ್ರೀ ಸಾ. ಶಿ. ಮರುಳಯ್ಯ (ಸಾಸಲು ಶಿವರುದ್ರಯ್ಯ ಮರುಳಯ್ಯ) ಅವರು ಕ್ರಿ. ಶ. 1931 ರಲ್ಲಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಸಾಸಲು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ನಾಟ್ಯ ಮಯೂರಿ, ಶಿವತಾಂಡವ, ಕೆಂಗನಕಲ್ಲು, ವಚನ ವೈಭವ, ನೆಲದ ಸೊಗಡು, ವಿಜಯ ವಾತಾಪಿ, ಕೆಳದಿಯ ಅರಸರು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದ 90ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ದೇವರಾಜ್ ಬಹಾದ್ದೂರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

29. ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಣ್ಣಣ್ಣ ರೈ

ಶ್ರೀ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಣ್ಣಣ್ಣ ರೈ ಅವರು ಕ್ರಿ. ಶ. 1915 ರಲ್ಲಿ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಯ್ಯಾರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ‘ಶತಮಾನದ ಗಾನ’ ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ‘ಶ್ರೀಮುಖ, ಐಕ್ಯಗಾನ, ಪುನರ್ನವ ಚೇತನ ಮತ್ತು ಕೊರಗ, ಗಂಧವತಿ’ ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು, ‘ವಿರಾಗಿಣಿ’ ಎಂಬ ನಾಟಕವನ್ನು, ‘ಅನ್ನದೇವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು’ ಎಂಬ ಕಥಾ ಸಂಕಲನವನ್ನು, ‘ರತ್ನಾಕರ, ಪರಶುರಾಮ, ಎ. ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ’ ಎಂಬ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು, ‘ದುಡಿತವೇ ನನ್ನ ದೇವರು’ ಎಂಬ ಆತ್ಮಕಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ‘ಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿ’ ವಿಮರ್ಶಾ ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ‘ಪಂಚಮಿ’ ಅನುವಾದಿತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಆಲ್ಫಾಸ್ ನುಡಿಸಿರಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ನಾಡೋಜ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

VI. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣ ವಿಭಾಗಿಸಿ, ಭಂದಸ್ತನ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

1 * 3 = 3

ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕುವುದು ಗಣ ವಿಭಾಗಿಸುವುದು ಭಂದಸ್ತನ ಹೆಸರು ಬರೆಯುವುದು ಒಟ್ಟು	1 ಅಂಕ 1 ಅಂಕ 1 ಅಂಕ 3 ಅಂಕಗಳು
--	-------------------------------------

30. ಗುರುವಿಂದು ಬೆಸಸೆ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ

ಬರುತಿರೆ ಪಿಡಿತಂದರೆಮ್ಮ ನಾ ದೆಸೆಗೆ ಭಯಂ |

4 ಉ ಉ — ಗುರುವಿಂ	4 ಉ ಉಉ ದು ಬೆಸಸೆ	4 — ಉಉ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ		
4 ಉಉ ಉಉ ಬರುತಿರೆ	4 ಉ ಉ — ಪಿಡಿತಂ	4 ಉ — ಉ ದರೆಮ್ಮ	4 — ಉ ಉ ನಾ ದೆಸೆ	4 ಉ ಉ — ಗೆ ಭಯಂ

ಈ ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯವು ಮಾತ್ರಾಗಣದ 'ಕಂದ ಪದ್ಯ'ದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ.

VII. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಲಕ್ಷಣ ಬರೆದು, ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿರಿ.

1 * 3 = 3

ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದು	1 ಅಂಕ
ಲಕ್ಷಣ ಬರೆಯುವುದು	1 ಅಂಕ
ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡುವುದು	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	3 ಅಂಕಗಳು

31. ಗೀಜಗನಗೂಡುಗಳು ತೊಟ್ಟಿಲಿನಂತೆ ತೂಗಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

- ಅಲಂಕಾರ : ಉಪಮಾಲಂಕಾರ
 ಲಕ್ಷಣ : ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಸಾದೃಶ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಉಪಮಾಲಂಕಾರ ಎನ್ನುವರು.
 ಉಪಮೇಯ : ಗೀಜಗನಗೂಡುಗಳು
 ಉಪಮಾನ : ತೊಟ್ಟಿಲು
 ಉಪಮಾವಾಚಕ : ಅಂತೆ
 ಸಮಾನಧರ್ಮ : ತೂಗಾಡುವುದು
 ಸಮನ್ವಯ : ಉಪಮೇಯವಾದ ಗೀಜಗನಗೂಡುಗಳನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಾಕ್ಯವು ಉಪಮಾಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

VIII. ಕೆಳಗಿನ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಗಾದೆಯ ಮಹತ್ವದೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1 * 3 = 3

32. ತುಂಬಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕುವುದಿಲ್ಲ
 ಅಥವಾ
 ಹಿತ್ತಲ ಗಿಡ ಮದ್ದಲ್ಲ

ಗಾದೆಯ ಮಹತ್ವದ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ	1 ಅಂಕ
ಭಾಷಾ ಶೈಲಿ - ಪದಬಂಧ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	3 ಅಂಕಗಳು

IX. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

6 * 3 = 18

ಆಯ್ಕೆ : ಕರ್ತೃ - ಆಕರ - ಪಠ್ಯ	1 ಅಂಕ
ಸಂದರ್ಭ : ಯಾರು - ಯಾರಿಗೆ - ಯಾವಾಗ	1 ಅಂಕ
ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಅಂತರಾರ್ಥ - ಭಾಷೆ - ಪದಬಂಧ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	3 ಅಂಕಗಳು

33. “ಚಾವಡಿಗೆ ನಕ್ಷತ್ರಲೋಕದ ಸೊಬಗನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ.”

- ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ಹೊರತಂದಿರುವ 'ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸಂಪುಟ -32' ಬಾಗ - 2 ರಲ್ಲಿರುವ 'ಅಬುವಿನಿಂದ ಬರಾಮಕ್ಕೆ' ಪ್ರವಾಸ ಕಥನದಿಂದ ಆಯ್ದ, 'ಬೆಡಗಿನ ತಾಣ ಜಯಪುರ' ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.
 ಸಂದರ್ಭ :- ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕೋಟೆಯ ಮೂರನೆಯ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ರಾಜರ ಅಂತಃಪುರ ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಶಿಲೆಯ ಸುಂದರ ಮಂಟಪಗಳ ಸೊಬಗನ್ನು ಕುರಿತು ವರ್ಣಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಕನ್ನಡಿಯ ಚೂರುಗಳನ್ನು ಸುಣ್ಣದ ಗಾರೆದಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸಿ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರತಿರೂಪಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಅಲಂಕರಿಸಿದಂತಹ ಕಂಬ, ಮುಚ್ಚಿಕೆಗಳುಳ್ಳ ರಚನೆಗಳು ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ದೀವಿಗೆ ಹೊತ್ತಿಸಿದಾಗ ಕಾಣುವ ಸೊಬಗನ್ನು ಲೇಖಕರು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

34. “ಮಾನವತೆಯೇ ವಿಶ್ವ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಅವರ ‘ಡಾ. ಎಸ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ - ಜೀವನ ಸಾಧನೆ’ ಹಾಗೂ ಎ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಅವರ ‘ಚಿತ್ರಗಳು-ಪತ್ರಗಳು ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಆಯ್ದು, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಸಮಿತಿ ಅವರು ರಚಿಸಿದ ‘ಆದರ್ಶ ಶಿಕ್ಷಕ ಸರ್ವೇಪಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್’ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಕೆನಡಾ ದೇಶದ ರೇಡಿಯೋ ಪ್ರಸಾರ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಕೆನಡಾ ದೇಶದ ರೇಡಿಯೋ ಪ್ರಸಾರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಮಾನವತೆಯ ಪ್ರೇಮ ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

35. “ಸಾವಿರ ಮೂರ್ಖರಿಗಿಂತಲೂ ಒಬ್ಬ ಪಂಡಿತ ಲೇಸು.”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ ವಿದ್ವಾನ್ ಎನ್. ರಂಗನಾಥ ಶರ್ಮಾ ಅವರು ಅನುವಾದಿಸಿರುವ ‘ಶ್ರೀಮದ್ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣಮ್’ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ರಾಮರಾಜ್ಯ’ ಎನ್ನುವ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ಭರತನಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ರಾಮನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- “ಪಂಡಿತನಾದವನು ರಾಜನ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಉಪಾಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಬಲ್ಲನು. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜನು ಪಂಡಿತರನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು” ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಬಹುಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

36. “ಮೋಹ ಮುಸುಕಿದ ಬುದ್ಧಿ ಸರ್ವನಾಶದ ಸಿದ್ಧಿ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸು. ರಂ. ಎಕ್ಕುಂಡಿ ಅವರ ‘ಸಮಗ್ರ ಕಥನ ಕವನಗಳು’ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಪಾರಿವಾಳ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ನಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಸಂಸಾರ ಕುರುಡು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಬೇಡ ಬೀಸಿದ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳು “ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಾಗ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಸರ್ವನಾಶದಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- “ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ತೊರೆದು ಬಾಳಬೇಕು. ಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬಾರದು” ಎಂಬ ಕವಿಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಭಾವ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

37. “ತೃಣವ ಮುರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಯು ಬೇಕೆ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ದೇವಿದಾಸ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ‘ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನ-ಭೀಷ್ಮಪರ್ವ’ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಚಕ್ರಗ್ರಹಣ’ ಎನ್ನುವ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ತನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಕೋಪದಿಂದ ಚಕ್ರ ಹಿಡಿದು ನಿಂತ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರಿದ ಭೀಷ್ಮನು ರಥದಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನ ಮೃದುವಾದ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ. ಭೀಷ್ಮನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಭೀಷ್ಮನು ತನ್ನನ್ನು ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಗೂ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೊಡಲಿಗೂ ಸಮನ್ವಯಿಸಿರುವುದು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

38. “ಬಲಿಯನಿತ್ತೊಡೆ ಮುನಿವೆಂ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ತೆಕ್ಕುಂಜೆ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ಜನ್ಮಕವಿ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ‘ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ’ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಬಲಿಯನಿತ್ತೊಡೆ ಮುನಿವೆಂ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ಚಂಡಮಾರಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಳಾಗಿ “ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಜಲ, ಗಂಧ, ಹೂಮಾಲೆ, ಅಕ್ಕಿ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ಹವಿಸ್ಸು, ತಾಂಬೂಲ ಸಮೂಹದಿಂದ ಪೂಜಿಸುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ. ಚಂಡಮಾರಿಯು ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಬಲಿ ನೀಡಿ, ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು, ಇದನ್ನು ದೇವರು ಸಹ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.

X. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1 * 4 = 4

(ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಬರೆದ ಪ್ರತಿ ಪೂರ್ಣ ಸಾಲಿಗೆ 1 ಅಂಕ)

39. ನವಭಾವ-ನವಜೀವನ-ನವಶಕ್ತಿ ತುಂಬಿಸುವ

ಹಾಡೊಮ್ಮೆ ಹಾಡಬೇಕು;

ತೀವ್ರತರ ಗಂಭೀರ ಭಾವನೆಯ ತೆರೆ ಮಸಗಿ

ವೀರಧ್ವನಿಯೇರಬೇಕು;

ಅಥವಾ

ಉನ್ನತೋನ್ನತ ಘನಹಿಮಾದ್ರಿ ಶಿಖರವನೇರಿ
ಹಾಡಲ್ಲಿ ಹಾಡಬೇಕು;
ಹಾಡು ನುಡಿಗುಂಡುಗಳು ಹಾರಿ ದಶದಿಕ್ಕಿನಲಿ
ಭಯದ ಬೆನ್ನಟ್ಟಬೇಕು;

XI. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

1 * 4 = 4

ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ಭಾಷಾ ಶೈಲಿ ಒಟ್ಟು	1. ಅಂಕ 3. ಅಂಕಗಳು 4. ಅಂಕಗಳು
--	----------------------------------

40. ಕುರುಡು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ವಿವೇಕ

ಬಲೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದ ಪಾರಿವಾಳ ಹಿಂಡು
ಹಸಿದ ಬೇಡನು ನಡೆದ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ||
ಮೋಹ ಮುಸುಕಿದ ಬುದ್ಧಿ ಸರ್ವನಾಶದ ಸಿದ್ಧಿ
ವ್ಯಾಮೋಹವನು ತೊರೆದು ಬಾಳಬೇಕು
ಏನು ಬಂದರು ಕೂಡ ತಾಳಬೇಕು ||

ಈ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಸು. ರಂ. ಎಕ್ಕುಂಡಿ ಅವರ 'ಸಮಗ್ರ ಕಥನ ಕವನಗಳು' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದ 'ಪಾರಿವಾಳ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಸಂಸಾರ ಕುರುಡು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಬೇಡ ಬೀಸಿದ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳು "ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಾಗ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಸರ್ವನಾಶದಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕುರುಡು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ವಿವೇಕವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಪಾರಿವಾಳಗಳು ಬೇಡನು ಹಾಕಿದ್ದ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದವು. ಹಸಿದ ಬೇಡನು ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಹಿಂಡನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದನು. ಮೋಹದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸರ್ವನಾಶವಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ತೊರೆದು ಬಾಳಬೇಕು. ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಯೋಚಿಸಿ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

XII. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

2 * 4 = 8

ಉತ್ತರದ ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪಠ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿ - ಪದಬಂಧ ಒಟ್ಟು	3 ಅಂಕ 1 ಅಂಕಗಳು 3 ಅಂಕಗಳು
---	-------------------------------

41. ಅಂಬೇರ ಬೆಟ್ಟದ ಮೂರು ಅಂತಸ್ತಿನ ಅರಮನೆಯ ಒಳಾಂಗಣ ಚಿಲುಪನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಜಯಪುರದ ಅಂಬೇರ ಬೆಟ್ಟದ ಅರಮನೆಯ ಮೊದಲ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಪುಟ್ಟ ದೇವಾಲಯವು ಚಿತ್ರ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಗೋಡೆಗಳೂ, ನೆಲವೂ, ಸ್ತಂಭಗಳೂ, ಸಹ ಹಾಲುಗಲ್ಲಿನ ರಚನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯವು ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಶಾಂತವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ ಮಂದಿರವಾಗಿದೆ. ಅರಮನೆಯ ಎರಡನೇ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಸಭಾಂಗಣವು ವಿಶಾಲವಾದ ಹಾಲುಗಲ್ಲಿನ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿನ ಚಾವಣಿಯು ರಜಪುತಾನದ ಶೈಲಿಯ ಕಮಾನು ಮತ್ತು ಕಂಬಗಳು ತುಂಬ ಲಲಿತವಾಗಿದ್ದು, ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು, ಈ ರಚನೆಗೆ ಚಿಲುಪನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಅದರ ಎದುರಿಗೆ ಇರುವ ಅಂಗಣವೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ. ಅರಮನೆಯ ಮೂರನೆಯ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ರಾಜರ ಅಂತಃಪುರ ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಶಿಲೆಯ ಸುಂದರ ಮಂಟಪಗಳಿವೆ, ಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕೊರೆದು, ತುಂಬಿಸಿದ ಲತಾಮುಷ್ಪಗಳ ಚಿತ್ರಾವಳಿಗಳಿವೆ. ಕನ್ನಡಿಯ ಚೂರುಗಳನ್ನು ಸುಣ್ಣದ ಗಾರೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸಿ, ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರತಿರೂಪಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಅಲಂಕರಿಸಿದಂತಹ ಕಂಬ, ಮುಚ್ಚಿಕೆಗಳುಳ್ಳ ರಚನೆಗಳು ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ದೀವಿಗೆ ಹೊತ್ತಿಸಿದಾಗ, ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಈ ಗಾಜಿನ ತುಣುಕುಗಳು ಚಾವಣಿಗೆ ನಕ್ಷತ್ರಲೋಕದ ಸೊಬಗನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಅರಮನೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂತಃಪುರ, ಹಾಲುಗಲ್ಲಿನ ಚಾವಣಿ ಹಾಗೂ ನೀರಿನ ಕಾರಂಜಿಗಳಿವೆ; ಚಿತ್ರ ಕೊರೆದು ಮಾಡಿದ ಹಾಲುಗಲ್ಲಿನ ನೀರಿನಕಾಲುವೆಗಳಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವು ರಜಪೂತ ಅರಸರ ರಸಿಕ ಜೀವನದ ದ್ಯೋತಕಗಳಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಅಥವಾ

ಜಂತ್ರ ಮಂತ್ರದ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

ಜಯಪುರದಲ್ಲಿರುವ 'ಜಂತ್ರ ಮಂತ್ರ' ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಖಗೋಳವಿಜ್ಞಾನದ ಪರಿಶೀಲನಾಲಯ. 400-500 ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಗ್ರಹ, ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರ, ತಾರಾ ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ಅಳೆದು, ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಹತ್ತೆಂಟು ವಿಧದ ಸಾಧನಗಳ ವಿಚಿತ್ರ ರಚನೆಗಳಿವೆ. ಗಳಿಗೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲೂ ಸೂರ್ಯ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಗತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನೋ ಏರ್ಪಾಟುಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಧನದ ಮೇಲೂ ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗ ಮತ್ತು ಕಾಲವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ರೀತಿ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದೆ. ದೂರದರ್ಶಿಯ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ

ಬರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಖಗೋಳದ ಗ್ರಹಗಳ ಗತಿಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಮಾಡಿದ ಈ ಸಾಧನಗಳು, ಗಣಿತಕ್ಕೂ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಶೀಲನೆಗೂ ಹಿರಿಯರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕಾಣಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇದು ಜಯಪುರದಲ್ಲಿರುವ 'ಜಂತ್ರ-ಮಂತ್ರ' ಖಗೋಳವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಶೀಲನಾಲಯದ ವಿಶೇಷತೆಯಾಗಿದೆ.

42. ಮಾರಿದತ್ತ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಮಾರಿದತ್ತನು ತಳಾರನಾದ ಚಂಡಕರ್ಮನಿಗೆ ಮಾರಿಗೆ ನರಬಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಹಿಡಿದು ತರುವಂತೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಚಂಡಕರ್ಮನು ಸುದತ್ತಾಚಾರ್ಯ ಮುನಿಗಳೊಡನೆ ರಾಜಪುರ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದ ಎಳೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಅಣ್ಣತಂಗಿಯರಾದ ಅಭಯರುಚಿ ಮತ್ತು ಅಭಯಮತಿಯರನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದನು. ಅಭಯರುಚಿ ಮತ್ತೆ ಅಭಯಮತಿಯರು ನರಬಲಿ ನೀಡುವ ಚಂಡಮಾರಿ ದೇವಾಲಯದ ಭಯಂಕರ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಚಲಿತರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಭಯರುಚಿ ಮತ್ತು ಅಭಯಮತಿಯರ ಧೈರ್ಯ, ಸ್ಥೈರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮಾರಿದತ್ತನು ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆರಗಾದನು. ಅಭಯರುಚಿಯು ಮಾರಿದತ್ತನಿಗೆ “ನಾನು ಸಂಕಲ್ಪಹಿಂಸೆ ಒಂದರಿಂದಲೇ ನಾನಾ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆನು. ಆದರೆ ನೀನು ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ಇಷ್ಟು ದೇಹಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರುವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನರಕದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಕೇಡನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿ, ಕರುಣೆಯಿಂದ ತಲ್ಲಣಗೊಂಡನು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾರಿದತ್ತ ದೊರೆಯು ಹೆದರಿ ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡು ಉದ್ವಿಗ್ನನಾದನು. ಚಂಡಮಾರಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಳಾಗಿ “ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರು ನನ್ನನ್ನು ಜಲ, ಗಂಧ, ಹೂಮಾಲೆ, ಅಕ್ಕಿ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ಹವಿಸ್ಸ, ತಾಂಬೂಲ ಸಮೂಹದಿಂದ ಪೂಜಿಸುವುದು. ನನಗೆ ಜೀವಜಾತಗಳನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುವೆನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಮಾರಿದತ್ತನಿಗೆ ತಾನು ಅದುವರೆವಿಗೂ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕೃತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಭಯವುಂಟಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾರಿದತ್ತನು ಕುಸುಮದತ್ತನಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದನು.

ಅಥವಾ

ಅಭಯರುಚಿ ಮತ್ತು ಮಾರಿದತ್ತರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವಿರಿ? ಏಕೆ?

ಅಭಯರುಚಿ ಮತ್ತು ಮಾರಿದತ್ತರಲ್ಲಿ ಅಭಯರುಚಿಯು ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ “ಹಿಂಸೆಯು ಮಾನವನನ್ನು ದಾನವನನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದಲಿ, ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಸಂಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಘೋರಪಾಪ. ಇದು ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರಕ್ಕೂ ಕಾಡದೇ ಬಿಡದು. ಅಹಿಂಸೆಯೇ ಪರಮಧರ್ಮ” ಎನ್ನುವ ನಿತ್ಯಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಭಯರುಚಿಯು ಮಾರಿದತ್ತ ರಾಜನನ್ನು ಹಿಂಸಾಮಾರ್ಗದಿಂದ ವಿಮುಖನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಮನಃಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮನಃಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡ ಮಾರಿದತ್ತನು ಮುಂದೆ ತನಗೆ ಬರಬಹುದಾದ ನರಕವನ್ನು ನೆನೆದು, ಹೆದರಿ ಚಂಡಮಾರಿಗೆ ನರಬಲಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ಕರೆತಂದಿದ್ದ ಜೀವರಾಶಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಜೀವಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ದುಃಖಪರವಶನಾದ ಮಾರಿದತ್ತನು ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ, ತನ್ನ ಸೋದರಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಬೆಚ್ಚನೆಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟನು. ಮಾರಿದತ್ತನು ತಾನು ಅದುವರೆವಿಗೂ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಭಯಗೊಂಡು, ಕುಸುಮದತ್ತನಿಗೆ ಧರಿತ್ರಿನಾಥ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸಂನ್ಯಾಸತ್ವದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡನು. ಕೆಲಕಾಲ ಉಗ್ರತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿ, ಧ್ಯಾನ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದನು. ಮಾಡಿದ ತಪದ ಫಲವಾಗಿ ಮಾರಿದತ್ತನು ಮೂರನೆಯ ಸ್ವರ್ಗವು ನೆಲೆಯಾಗಲು, ಕಲಿಯನ್ನು ಮೂದಲಿಸುವಂತೆ ದೇವನೇ ಆದನು. ಹೀಗೆ ಅಭಯರುಚಿಯು ಮಾರಿದತ್ತನಲ್ಲಿದ್ದ ದಾನವ ಗುಣವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ದೈವತ್ವಕ್ಕೆ ಏರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅಭಯರುಚಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ.

XIII. ಕೆಳಗಿನ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಂಡು, ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

1 * 4 = 4 (2+2)

(ಅಂಶಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಸರಿಯುತ್ತರಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳು)

43. ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ, ಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಅಸಿ, ಮಸಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಅಸಿ ಎಂದರೆ ಯುದ್ಧ; ಯುದ್ಧ ಎಂದರೆ ಸೈನಿಕರು; ಸೈನಿಕ ಬಲ ಇದ್ದಾಗ ದೇಶದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಾಧ್ಯ. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಮಸಿ. ಮಸಿ ಎಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ; ‘ಪೆನ್ನು ಖಡ್ಗಕ್ಕಿಂತ ಹರಿತ’ ಎನ್ನುವ ಗಾದೆ ಇದೆ.

ಅಸಿ, ಮಸಿಗಿಂತ ಮಹತ್ತ್ವದ್ದು ಕೃಷಿ. ಕೃಷಿಕ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಬೆನ್ನೆಲುಬು. “ಒಕ್ಕಲಿಗ ಒಕ್ಕದಿರೆ; ಜಗವೆಲ್ಲ ಬಿಕ್ಕುವುದು” ಎನ್ನುವ ಮಾತಿದೆ. ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಬರೀ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯಿಂದ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ನಾವು ಯಾವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದಲೂ ಟೊಮೊಟೊ ತಯಾರಿಸಲು, ಅಕ್ಕಿ ಪಡೆಯಲು, ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಭೂಮಿಯೇ ಬೇಕು. ರೈತನ ಬೆವರು ಭೂಮಿಗೆ ಸುರಿಯಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಸರ್ವಜ್ಞನು “ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಮೇಲು; ಮೇಟಿಯಿಂದ ರಾಣಿ ನಡೆದುದಲ್ಲದೆ ದೇಶದಾಟವೆ ಕೆಡಗುಂ” ಎಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆ ಅಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯವೇ ಮೇಲು. ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ಆಟವೇ ನಡೆಯದು. ಆದರೆ ಇಂದು ಕೃಷಿಕರ ಗತಿ ಏನಾಗಿದೆ? ಅವನು ಒಂದೆಡೆ ನಿಸರ್ಗದ ಜೊತೆ ಸೆಣಸಬೇಕು. ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮಬೀಜ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿ ಬರಡಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ರೋಗಗಳು ತಗುಲಿ ಬೇಸಾಯವೇ ಬೇಡ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ತಾನು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಗದೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧವೂ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ರೈತರು ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳಾಗದೆ ಆಶಾವಾದಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಇಂದು ಕೃಷಿಕರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾವುವು?

ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆ ಅಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯವೇ ಮೇಲು. ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ಆಟವೇ ನಡೆಯದು. ಅವನು ಒಂದೆಡೆ ನಿಸರ್ಗದ ಜೊತೆ ಸೆಣಸಬೇಕು. ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮಬೀಜ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿ ಬರಡಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ರೋಗಗಳು ತಗುಲಿ ಬೇಸಾವೇ ಬೇಡ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ತಾನು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಗದೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧವೂ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ರೈತರು ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳಾಗದೆ ಆಶಾವಾದಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬ) ಸರ್ವಜ್ಞನು “ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಮೇಲು” ಎನ್ನುವ ಕಾರಣವೇನು?

ಅಸಿ, ಮಸಿಗಿಂತ ಮಹತ್ತ್ವದ್ದು ಕೃಷಿ. ಕೃಷಿಕ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಬೆನ್ನೆಲುಬು. “ಒಕ್ಕಲಿಗ ಒಕ್ಕದಿರೆ; ಜಗವೆಲ್ಲ ಬಿಕ್ಕುವುದು” ಎನ್ನುವ ಮಾತಿದೆ. ನಾವು ಯಾವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದಲೂ ಟೊಮೊಟೊ ತಯಾರಿಸಲು, ಅಕ್ಕಿ ಪಡೆಯಲು, ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಭೂಮಿಯೇ ಬೇಕು. ರೈತನ ಬೆವರು ಭೂಮಿಗೆ ಸುರಿಯಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಸರ್ವಜ್ಞನು “ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಮೇಲು; ಮೇಟಿಯಿಂದ ರಾಟೆ ನಡೆದುದಲ್ಲದೆ ದೇಶದಾಟವೇ ಕೆಡಗುಂ” ಎಂದಿರುವುದು. ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆ ಅಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯವೇ ಮೇಲು. ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ಆಟವೇ ನಡೆಯದು.

XIV. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

1 * 5 = 5

44. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಂಪಾಪುರದ ನಿವಾಸಿ ‘ಪೂರ್ಣ’ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು, ಮೈಸೂರಿನ ‘ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಮೃಗಾಲಯ’ದ ಭೇಟಿಯ ಸಮಯವನ್ನು ಕೋರಿ ಮೃಗಾಲಯದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಅಥವಾ

ನಿಮ್ಮನ್ನು ರಾಯಚೂರಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ‘ರಜನಿ’ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು, ‘ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಗತಿ’ಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬಳ್ಳಾರಿಯ ನಿವಾಸಿಯಾದ ‘ರತ್ನಮ್ಮ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ತಾಯಿಯವರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಇಂದ, ಗೆ, ಸಂಬೋಧನೆ, ವಿಷಯ	1 ಅಂಕ
ಪತ್ರದ ಒಡಲು – ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ	2 ಅಂಕಗಳು
ಮುಕ್ತಾಯ, ಇಂತಿ, ಸ್ಥಳ, ದಿನಾಂಕ	1 ಅಂಕ
ಭಾಷಾ ಶೈಲಿ, ಪದಬಂಧ, ವಿನ್ಯಾಸ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	5 ಅಂಕಗಳು
ಅಥವಾ	
ಇಂದ ವಿಳಾಸ, ದಿನಾಂಕ, ಸಂಬೋಧನೆ, ಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರ	1 ಅಂಕ
ಪತ್ರದ ಒಡಲು – ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ	2 ಅಂಕಗಳು
ಮುಕ್ತಾಯ, ಇಂತಿ ಸಂಬೋಧನೆ, ಸಹಿ, ಹೊರ ವಿಳಾಸ	1 ಅಂಕ
ಭಾಷಾ ಶೈಲಿ, ಪದಬಂಧ, ವಿನ್ಯಾಸ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	5 ಅಂಕಗಳು

XV. ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹದಿನೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. 1 * 5 = 5

1 * 5 = 5

45. * ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ

* ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಮಹತ್ತ್ವ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ / ಪೀಠಿಕೆ / ವಿಷಯ ಪ್ರವೇಶ	1 ಅಂಕ
ಒಡಲು / ಸಮರ್ಥ ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ	2 ಅಂಕಗಳು
ಉಪಸಂಹಾರ / ಮುಕ್ತಾಯ / ವಿಷಯ ಸಮಾಪ್ತಿ	1 ಅಂಕ
ಭಾಷಾ ಶೈಲಿ, ಪದಬಂಧ	1 ಅಂಕ
ಒಟ್ಟು	5 ಅಂಕಗಳು